

STREDNÁ ODBORNÁ ŠKOLA POLYGRAFICKÁ
Račianska 190, 835 26 Bratislava

Učebné osnovy Odborný výcvik

Názov a adresa školy	Stredná odborná škola polygrafická Račianska 190, 835 26 Bratislava
Názov školského vzdelávacieho programu	OPERÁTOR OFSETOVEJ TLAČE
Kód a názov ŠVP	34 POLYGRAFIA A MÉDIÁ č. 2010-9813/21059-2-913
Kód a názov študijného odboru	3457 K operátor tlače
Stupeň vzdelania	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia	4 roky
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Druh školy	štátna
Dátum schválenia ŠkVP	27. august 2013
Miesto vydania	SOŠ polygrafická, Račianska 190, Bratislava
Platnosť ŠkVP	1. september 2013 začínajúc prvým ročníkom
Dátum schválenia revidovania ŠkVP	25. jún 2018 s platnosťou od 1.9.2018
Platnosť revidovania ŠkVP	1. september 2018 začínajúc prvým ročníkom

Ing. Margita Čížiková,
zástupkyňa riaditeľa pre PV

Helena Kardošová,
predsedníčka vzdelávacej oblasti odborného
vzdelávania – praktické vzdelávanie

Ing. Roman Šíp, PhD.,
riaditeľ školy

Charakteristika predmetu

Predmet odborný výcvik je zameraný na získanie praktických zručností a návykov potrebných pre vykonávanie príslušných povolání v polygrafickom priemysle. Okrem zvládnutia praktických návykov pre vykonávanie základných technologických operácií je odborný výcvik zameraný na prehĺbenie teoretických znalostí získaných v jednotlivých teoretických odborných predmetoch a na ich správnu aplikáciu pri riešení praktických úloh.

Vo všetkých ročníkoch je učivo rozdelené do celkov v nadväznosti na odborné predmety.

V prvom ročníku je učivo zamerané na oboznámenie sa so základnými časťami kníhtlačových a ofsetových strojov, s postupmi obsluhy hárkových maloformátových tlačových strojov a na zvládnutie postupu prípravy tlačového stroja. V druhom ročníku sa žiaci oboznamujú formou praktických prác so správnymi technologickými postupmi tlače jednoduchých jedno a viacfarebných tlačovín. V treťom ročníku je učivo zamerané na zvládnutie tlače viacfarebných tlačovín na jedno a viacfarbových tlačových strojoch so zameraním na zvládnutie manažmentu celého tlačového procesu a výberu vhodných materiálov. Výučba v štvrtom ročníku je zameraná na zdokonaľovanie získaných zručností a rozvíjanie tvorivosti pri riešení konkrétnych úloh s dôrazom na presnú metrológiu a vyhodnocovanie kvality tlačového procesu ako aj kvality hotových tlačovín.

Súčasťou metód vyučovania odborného výcviku je zabezpečenie názornosti a priblíženia sa praxi. Dôležité je, aby sa žiaci naučili vykonávať zverené úlohy svedomito, disciplinovane a na požadovanej kvalitatívnej úrovni. Sú vedení k tomu, aby k svojej práci pristupovali tvorivo, neustále zdokonaľovali svoje vedomosti, aby kvalifikovane zvládli stále náročnejšie úlohy, ktoré prináša technický rozvoj.

Učivo rozpracované v osnovách predmetu preberá majster odbornej výchovy so žiakmi postupne, v závislosti od úrovne zvládnutia pracovných návykov a pracovných zručností potrebných pre zvládnutie úloh.

Hlavnými formami výučby predmetu odborný výcvik sú praktické cvičenia a práca na reálnych zákazkách. Zároveň umožňujeme žiakom vykonávať odborný výcvik aj na pracovisku zamestnávateľov na základe zmluvy o spolupráci medzi školou a zamestnávateľom.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu Odborný výcvik je poskytnúť žiakom súbor vedomostí a zručností:

- v súvislosti so základnými vlastnosťami hlavných a pomocných materiálov vstupujúcich do tlačového procesu,
- z oblasti práce s informačno-komunikačnými technológiami, počítačovou technikou a vstupnými a výstupnými zariadeniami tejto techniky,
- z oblasti obsluhy ofsetových tlačových strojov,
- súvisiacich s technologickými postupmi tlače jednotlivých druhov tlačovín rôznymi tlačovými technikami,
- o používaní meracej a regulačnej techniky a jej aplikovaní pri vyhodnocovaní kvality,
- súvisiacich s tvorivým aplikovaním teoretických vedomostí pri riešení praktických úloh v priebehu prípravy, realizácie a pri ukončení tlače/tlačového procesu,
- súvisiacich s prácou s technologickými predpismi a postupmi,
- súvisiacich s kontrolou kvality materiálov, medziproduktov a hotových produktov pri dodržaní predpísaných kontrolných postupov.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií

Vo vyučovaní predmetu odborný výcvik využívame pre utváranie a rozvíjanie nasledujúcich kľúčových kompetencií výchovných a vzdelávacích stratégií, ktoré žiakom umožňujú:

Rozvíjať interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve, v korektnej profesionálnej atmosfére,
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba, svoju prácu a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a rovnako aj prácu druhých.

Rozvíjať komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom tak, aby každý každému porozumel,
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver,
- kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet, médiá...),
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery, dôsledky.

Rozvíjať schopnosť riešiť problémy

- rozpoznávať a formulovať problémy v priebehu práce,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie, prostriedky, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie daného problému z hľadiska jeho účinku a funkčnosti,
- korigovať nesprávne riešenia problému,
- vedieť včas vyhľadať odbornú pomoc.

Získanie spôsobilosti byť demokratickým občanom

- formulovať a prezentovať svoje postoje a názory,
- preukázať vlastnú zodpovednosť za zverené veci, za svoje vlastné správanie, zdravie a spoluzodpovednosť za životné prostredie alebo stav spoločnosti ako celku.

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

	Názov tematického celku / 1. ročník	Stratégia vyučovania	
		metódy	formy práce
1	TLAČ A TLAČOVÉ STROJE	Informačno-receptívna – výklad, demonštračná – predvádzanie, heuristická – rozhovor, riešenie úloh, reproduktívna – riadený rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, názorná ukážka, opakovanie	Frontálna výučba, individuálna výučba, ukážky, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, demonštrácia a pozorovanie, praktické cvičenia, cvičné práce
1.1	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci		
1.2	Tlač z výšky		
1.2.1	Tlačové stroje pre tlač z výšky		
1.2.2	Sadzačský materiál a štočky		
1.2.3	Tlačové formy pre tlač z výšky		
1.2.4	Príprava tlačovej formy a stroja pre tlač		
1.2.5	Tlač na príkloповých strojoch		
2	TLAČ Z PLOCHY	Informačno-receptívna – výklad demonštračná – predvádzanie, heuristická – rozhovor, riešenie úloh, reproduktívna – riadený rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, názorná ukážka, opakovanie	Frontálna výučba, individuálna výučba, ukážky, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, demonštrácia a pozorovanie, praktické cvičenia, cvičné práce
2.1	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci		
2.2	Tlač z plochy a jej princípy		
2.3	Montáž stránková a hárková		
2.4	Tlačové formy pre tlač z plochy		
2-5	Tlačové stroje pre tlač z plochy		
2-6	Príprava hárkového tlačového stroja		
2.7	Tlač na maloformátovom hárkovom tlačovom stroji		

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

	Názov tematického celku / 1. ročník	Odborná literatúra	Didaktická technika Výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1	TLAČ A TLAČOVÉ STROJE	Aktuálne odborné časopisy, manuály, knihy, učebnice	tabuľa, ukážky prác, tlačové stroje, meracie zariadenia, tlačové farby, polygrafické materiály, špeciálne náradie	Internet, multi-mediálne platformy
2	TLAČ Z PLOCHY			

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

	Názov tematického celku / 2. ročník	Stratégia vyučovania	
		metódy	formy práce
1	OFSETOVÁ TLAČ	Informačno-receptívna – výklad, demonštračná – predvádzanie, heuristická – rozhovor, riešenie úloh, reproduktívna – riadený rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, názorná ukážka, opakovanie	Frontálna výučba, individuálna výučba, ukážky, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, demonštrácia a pozorovanie, praktické cvičenia, cvičné práce, práca na zákazkách
1.1	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci		
1.2	Základné časti tlačového stroja		
1.3	Nastavenie tlačového stroja		
1.4	Príprava farby a papiera pre tlač		
1.5	Vlhčenie vlhčiace roztoky		
1.6	Tlač na hárkových ofsetových strojoch		
1.7	Základy knihárskeho spracovania tlačovín		

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

	Názov tematického celku / 2. ročník	Odborná literatúra	Didaktická technika Výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1	OFSETOVÁ TLAČ	Aktuálne odborné časopisy, manuály, knihy, učebnice	tabuľa, ukážky prác, tlačové stroje, meracie zariadenia, tlačové farby, polygrafické materiály, špeciálne náradie	Internet, multi-mediálne platformy

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

	Názov tematického celku / 3. ročník	Stratégia vyučovania	
		metódy	formy práce
1	TLAČOVÝ PROCES	Informačno-receptívna – výklad, demonštračná – predvádzanie, heuristická – rozhovor, riešenie úloh, reproduktívna – riadený rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, názorná ukážka, opakovanie	Frontálna výučba, individuálna výučba, ukážky, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, demonštrácia a pozorovanie, praktické cvičenia, cvičné práce, práca na zákazkách
1.1	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci		
1.2	Hárkové a kotúčové tlačové stroje		
1.3	Tlač na hárkových ofsetových tlačových strojoch		
1.4	Tlač na kotúčových ofsetových tlačových strojoch		
1.5	Denzitometria		
1.6	Samostatné cvičné práce		

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

	Názov tematického celku / 3. ročník	Odborná literatúra	Didaktická technika Výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1	TLAČOVÝ PROCES	Aktuálne odborné časopisy, manuály, knihy, učebnice	tabuľa, ukážky prác, tlačové stroje, meracie zariadenia, tlačové farby, polygrafické materiály, špeciálne náradie	Internet, multi-mediálne platformy

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy vyučovania:

	Názov tematického celku / 4. ročník	Stratégia vyučovania	
		metódy	formy práce
1	TLAČ NÁROČNÝCH TLAČOVÍN	Informačno-receptívna – výklad, demonštračná – predvádzanie, heuristická – rozhovor, riešenie úloh, reproduktívna – riadený rozhovor, motivačné rozprávanie, motivačný rozhovor, názorná ukážka, ústne opakovanie	Frontálna výučba, individuálna výučba, ukážky, individuálna práca žiakov, skupinová práca žiakov, demonštrácia a pozorovanie, praktické cvičenia, cvičné práce, práce na zákazkách
1.1	Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci		
1.2	Obojstranná viacfarebná tlač		
1.3	Tlač viacfarebných náročných tlačovín		
1.4	Automatizácia tlačového procesu		
1.5	Kolorimetria		
1.6	Zušľachťovanie tlačovín		
1.7	Samostatné cvičné práce		

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

	Názov tematického celku / 4. ročník	Odborná literatúra	Didaktická technika Výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1	TLAČ NÁROČNÝCH TLAČOVÍN	Aktuálne odborné časopisy, manuály, knihy, učebnice	tabuľa, ukážky prác, tlačové stroje, polygrafické materiály, meracie zariadenia, tlačové farby, špeciálne náradie	Internet, multi-mediálne platformy